

CERUCIADA

PROEMĂNII SEMNULUI

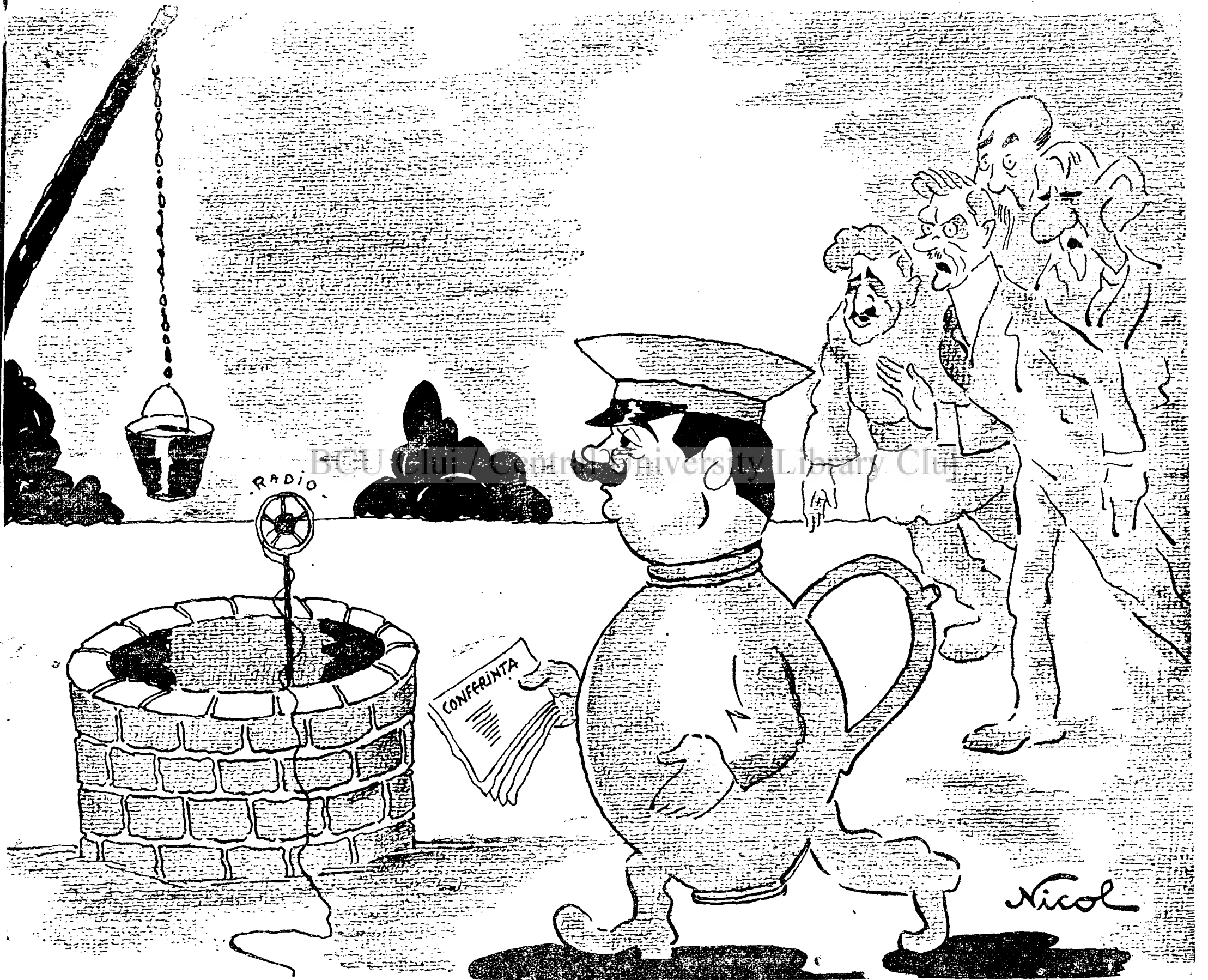
SĂPTAMĂNAL DE ORIENTARE POLITICĂ ȘI SPIRITUALĂ

pare JOIA

Director. MIHAIL STELESCU

ANUL I Nr. 28

Gavrilă la microfon

... sau unde se vede că ulciorul merge de mai multe ori la apă...
Și totuși...

Semnează:

Mihail Stelescu, D. V. Barnoschi, Vladimir Cavarnali, Const. Caragea, Sergiu Leca,
M. C. Gheorghiu, Paul Bărbulescu, Anghel Ghițulescu, Toma Alexandrescu
Ion-Aurel Manolescu și Mircea Mateescu.

SPORT — TEATRU — MARGINALE

6 pagini

JOI 20 IUNIE 1935

2 Lei

Din Bucovina

SPORT

În comuna Moldovița, județul Câmpulung-Bucovina zac în mormintele pline de mărcini și uitate de autorități mai mulți soldați eroi împreună cu un ofițer superior căzuți în războiul din 1914 peste a căror morminte antiromânii Moses și Puiu Sand au așezat butucii, sfărâmând crucele și făcând din mormintele eroilor, loc de depozit pentru lemnele lor. O toamnă și o iarnă completă, eroii unui neam, martorii sacrificiilor aduse cu prețul vieții pentru cauza țării lor, s'au odihnit fără cruce, fără ultimul simbol al recunoștinței noastre față de cei morți, sub pangărirea butucilor antiromânii Moses și Puiu Sand. Când am aflat despre acest lucru am amenințat autoritățile în drept, pentru a se lua măsuri, și numai sub presiunea amenințărilor mele s'a procedat la deshumarea eroilor și ducerea lor în cimitir cu o pompă ce-ți făcea impresia unui convoi de sălbateci: un preot ca Sfinția Sa Prelieci cu eiștita sa față, o cruce, doi hutuli cari au transportat oșemintele și în sfârșit pălamarul posomorât ca și popa că nu are cine să le dea poameni.

Atâta cinste li s'a dat soldaților și ofițerului erou în schimbul vieții sacrificate pentru țară.

Rușine vouă autorităților din Moldovița, rușine vouă care ați profanat mormintele de eroi. Cu mai multă cinste canibalii și-ar fi înmormântat semenii lor, decât autoritățile din Moldovița eroii. Nici un reprezentant militar, nici o autoritate, nici-un drapel, nici-o pompă, nici-o serbare, decât câțiva localnici cari priveau de departe tristul spectacol, cu gâturile întinse curioși ca și cerbii când ies la poiană.

Deshumarea acestor eroi puțin se deosebeste de deshumarea cadavrelor unui cal pierit de bătrânețe.

Așa sunt totdeauna răsplătite jertfele, sacrificiile și marile servicii aduse cu prețul vieții

țării, de ciocoi cari nu sunt altceva decât niște trântori și niște ticăloși pomădați și vacuți cari trăiesc după urma muncii și din sudoarea prostituției pro-por.

Voi generația tânără de azi ce veți fi stăpânii României de mâine prin scutul cinstei, al virtuții și al devotamentului, arătați lumii ticăloșii cari se comit și cari compromis un românism întreg. Numai acei ce și-au văzut camarazii căzând pentru țară, murind, plângând, blestemând sau răsând, numai aceia își dau seama ce'nseamnă un „erou” iar din cei ce n'au văzut războiul sunt foarte puțini cari să-i simtă dureroasa și fanatică îmbrățisare.

Restul? Forme deșarte, minciuni și măști sub care se ascunde lașitate, perfidie și cel mai cangrenat noroi posibil. Precutul din Moldovița senior, în loc să se ocupe de lucruri mai înălțătoare merge pe la petreceri și dansează cu patima unei baiajere. E dureros! Dar mai revoltătoare e joshicia de care s'a făcut dovadă în Moldovița cu sârmanii, nenorociții eroi prigoniți și necinstiți și după moarte. Mă adresez vouă care ați făcut războiul osândiți în mizerie, lacrimile și zbulcumile vieții, robi ai foamei, cari ați creat din așdncei torturi și nețărmurite avânturi, drumuri de aur în veșnicie. Voi care ne faceți pe noi tinerii de azi să vă contemplăm în măreția faptelor de care ați dat dovadă cu prisosință, faceți ca cei căzuți pe câmpul de luptă, uitați și părăsiți, camarazi ai voștri și frați ai noștri ai tuturor, să aibă odihnă, pacea, liniștea și mulțumirea că suntem demni urmași ai jertfelor lor de sânge. Si veniți cu „Cruciada Româ-nismului” și nu ne duceți nu ne târați spre o zare necunoscută și fără lumină. Veniți cu noi... Ca să fie restabilită ordinea și cinstea acestor morminte de eroi profanate.

OCTAVIAN NEGURA
Vatra Moldoviței Bucovina

TEATRU

Teatrul de Cartier „Tempo”

Vreau să aduc elogii meu unor oameni cari și-au înrădăcinat în suflete ideea teatrului de cartier, și cari pentru această idee continuă să-și sacrifice neincetat, într-o persistență diabolică, și munca, și bruma de economisiri bănești ce mai au.

Datorită d-nei Natașia Pa-velescu și d-lui Titi Petrirop, Bucureștii și-a împodobit minunatele lui seri de vară cu o nouă grădină, în care să nu se mai audă tăcânitul monton al peliculelor, cu proiecțiuni de accentuat sensualism sau melo-dramatică anecdotală și nici hârșală crispană a megafonelor în toate graiurile pământului, ci graiul limpede românesc, cu bună dispoziție sufletească.

Numai prin simpla alcătuire a unei trupe de comedie care să se mențină seară de seară, într-un cartier ce o populație prea puțin dornică de spectacoale de teatru, și încă este destul de mult...

Dar cei de mai sus, au alcătuit o foarte bună trupă de teatru, cu reale calități și talente îndestul de pronunțate, că nu se poate mai curând sau mai târziu, în urma eforturilor depuse, să nu izbândească.

Remarc acest lucru din însăși certitudinea spectacolului cu „Logodnițul Nevesti-mi”. O comedie slabă, auoștă, de o fac-

tură perimată, fără situații și nici efecte de comedie, și din care totuș actorii au seos un spectacol interesant.

De ex.: d. N. Velculescu, care a făcut dintr-un judecător ursuz și taciturn, o adevărată creație. D. N. Antoniu, afară de momentele de șarjă, s'a identificat admirabil cu Birbaut un bătrânel chefliu și plin de umor. D-ra Jeny Ionescu, multă suplete și degajament. D-na Puia Periețeanu, plină de haz în d-na de Saint Eugasse părăsită de soț chiar în noaptea nunții și rămasă tot d-ură.

D-na Virginia Gheorghiu care se poate adapta minunat și rolurilor de bătrâne. A fost chiar o surpriză. D-na Natașia, — ca întotdeauna — plină de vervă și de o caldă comunicativitate, desși nu era un rol pentru d-sa. D. Petrirop, natural; făcând însă că situațiile din piesă erau fals conduse de către autor, pentru că d-sa să le dea veridicul unei trăiri. Bine de asemeni d-ra Zoica Georgescu în croitoreasa Vizenet, precum și d-na Gaby Antoniu în englezoaica Mahd.

Ceiace trebuie acestei trupe, e o singură piesă, o singură comedie bună, pentru că se ci-menteze definitiv. Lucru pe care noi l-i dorim din toată inimă pentru că merită.

BARCOSTAN

Un match de foot-ball — logic e — să dea oricând, un învingător și un învins, fie moral, fie material.

Există însă și cazuri excepționale, când un învingător moral poate părăsi terenul învins, din multe și neprevăzute motive defavorabile.

În asemenea situații totul e scuzabil; ca să-ți crezi tu — însă — situații defavorabile și să pierzi material când, chiar cu aceste lacune VOITE este învingătorul moral, nu este admisibil.

Aceasta a fost de altfel, situația echipei noastre în matchul cu Jugo-Slavia; introducerea lui Bindea în linia ofensivă a reprezentativei noastre a diminuat — și așa, destul de redusele posibilități de-marcat ale înaintării României.

Am spus într-unul din articolele noastre trecute, că Georgescu e indispensabil echipei naționale, din cauza „impotenței” footballistice a unora dintre componenții liniei noastre ofensive, cum sunt Bodola și Covaci, și cum a fost mai ales Bindea, în matchul de Lună.

Rostul unei înaintări e de a shoota la poartă nu a face demonstrații, cum au făcut „reprezentanții” noștri la Sofia.

Nu detest demonstrațiile. O cupă însă nu se poate câștiga prin jocuri demonstrative, ci eficace, cu atât mai mult, cu cât adversarii noștri din balcaniadă, se bazează pe acțiuni spontane și pe specularea fiecărei greșeli a adversarului.

Aceasta se poate constata din felul în care au decurs cele două partide de până acum: Bulgaria-Grecia și România-Jugo-Slavia.

Bulgarii, au speculat până la maximum, aproape inexistentă apărare greacă. Iar Jugo-Slavii, au speculat în limita posibilităților ineficacitatea unei linii ofensive, obținând astfel două victorii cu cântec.

Deoarece, cred că nimeni nu a-tribue înfrângerea dela Sofia în-ineii defensive; apărarea noastră a făcut tot ce omereste era posibil ca să suplinească insuficiența atacului.

Să stai tu o repriză întrecă cu beakia la centru și să nu re-usești a marca un singur punct, aceasta e revoltător.

Scuza terenului nu ar trebui admisă deoarece și adversarii noștri au jucat pe acelaș teren, au fost masați în careu și totuș au învins.

Care să fie cauza?

Infrângerea de Luni, a fost o palmă zdravănă aplicată pe obrazul selecționeurilor ce se încăpățânează să formeze reprezentative — cam suspect de altfel — din vedete răsuflate.

Ce mi-a făcut desmierdatul Bindu? „... a driblat, a driblat, până a pierdut mingea: să măi driblezi la linia de șase metri într-un match de rezultatul căruiu depinde posibilitatea reabilitării unui dezastru nu prec îndepărtat atunci când orice shoot tras la poartă își are o semnificație, numai din ambția personală de a trece peste un Lehner, nu e admisibil, e chiar revoltător.

Toluși, după matchul de Lună, cred că s'au convins și „suspecții” selecționeri că locul lui Bindea e oriunde, numai în echipa națională nu.

Nu-i putem contesta trecutul nu putem însă să ne lășăm clo-formizați de acest trecut și să-l grățificăm cu calități ce nu le mai posedă.

Astăzi Birdea, ca și Bodola nu se mai hrănesc decât cu gloria trecutului, iar prezenta lor în echipa națională nu poate fi expli-

cată decât prin complicitatea unor selecționeri ce vor compromiterea soccerului românesc.

CONCLUZII

Și în sfârșit, sunt necesare câteva concluzii:

a) excluderea din echipă a lui Bodola și Bindea;

b) menținerea lui Covaci numai cu cordita în introducerii lui Georgescu;

c) o eventuală schimbare a lui Sepi, dacă selecționerii cred, că pot găsi un centru înaintaș mai bun;

d) ultima și cea mai importantă concluzie ce se cere satisfăcută, REFRAGEREA ROMÂNIEI DIN CUPA BALCANICA, în cazul respingerii contestației noastre.

Atât.

TOMA ALEXANDRESCU

Havalet învingător

Săptămâna trecută, a avut loc la Lyubliana, un match athletic, între reprezentativa locală și combinata română Viforul Dacia—C. F. R.

Printre succesele românilor, ținem să remarcăm și admira-

bila figură a prietenului nostru Havalet, care s'a clasat primul la aruncarea sulitei.

Succesul său, e cu atât mai semnificativ, cu cât adversarii sănt cei mai buni aruncători jugoslavi.

Sfaturi pentru tinerii care fac politică

Iubite prieten. Ne întâlnim la colt de viață să ne căutăm sufletele, să ne ridicăm spritul să ne îndrumăm unii pe alții pentru a fi demni măine să ne conducem țara.

O țară prietene nu se conduce de către cel ce vrea să devină ministru, ci de către cel ce simte o chemare și muncește să fie capabil să-și însușească personal toate grilele unei națiuni. Câți din acestia avem azi? Dacă n'avem, ha! să fim noi.

Dacă vei găsi sprijin din partea unui om politic, nu te aștepta că-l face dezinteresat. Chiar dacă ti-o jură.

Îți dă sprijinul lui pentru a-i servi urile, scopurile și acțiunile lui. În clipa când vei face altfel decât intențiile sale îți va împuța și îți va retrage sprijinul. Deaceia prietene nu-ți da niciodată sufletul pentru un sprijin căci în politică cuvântul sprijin înseamnă: „a cumpăra”.

Nu te vinde prietene cu riscul de a nu mai fi sprijinit.

În lupta la politică observi greutăți atâta timp cât ești cinstit. Alături vezi pe alții ajungând cu mijloace nepermise.

Rămâi la nevoi. Scopul tău nu trebuie să fie: să ajungi. Scopul tău e mai binele țării.

Privește în jur la cei ce din

Pentru „anumiți” prieteni

Există o categorie de oameni care se alopse unei mișcări sau devin adeptii unei idei numai dacă le dai onoruri.

De exemplu există anumiți prieteni care ne scriu scrisori entuziasme ne jură credință eternă și discreet ne strecoară un vers sau un articol spre publicare.

Dinadins nu publicăm sau întârziem pentru a vede cum reacționează „autorul”.

Imediat ce văd aceasta prietenii noștri entuziasmați se supără și încep a ne înjura sau a se dezinteresa de gazeta. Ne întrebăm ce valoarea are „aderarea” în felul acesta.

Facem atenți pe acci domni să nu ne mai pletisească. Dacă numai ambția de a-și vedea numele în gazeta sau ambția de a parveniți îi atrag la noi, li-o spunem răspicat că au greșit adresa.

La CRUCIADA numai acei cărora le este indiferentă ațișarea, și pun preț pe credință și pe idealul călăuzitor au acces. Nu avem nevoie de trespădusi care să vină să trige „trăiască șeful” ci ne înfrățim numai cu cei ce fac abstrac-

nimic s'au ridicat și si-au salvat țara peste capul multor atotputernici. Vezi bine prietene că rezistentă în cinste și țaria de caracter au succese absolute. Fă la fel.

În jurul tău cu toată lupta cinstită care o duci, auzi bârfeli și calomnii. Bucură-te atâta timp cât conștiința ta n'are ați reproșă nimic.

Românul spune că n pomul cu roade aruncă toți.

Iubite prietene o bine să îți curaios, dar curajul cel mai mare e acela să știi să refuzi. În clipa când banii sau situațiile aduse de tipsie nu te vor mai ispiți, în clipa când vei avea curajul refuzului desși acpșă te așteaptă mizeria neagră, abia atunci ești cel mai bogat și cel mai tare om. Fii așa prietene cruciat.

Când un dușman face o faptă frumoasă, treci peste animozități și recunoaște-o. Vei fi un caracter. Când un prieten face o faptă urâtă, treci peste sentimente, denunță-l. Vei fi un mare caracter.

Dar când un prieten greșeste și vei căuta să-l îndrepti vei fi mai mult, vei fi un formator de caractere. Fii așa prietene cruciat.

Pe de nimicuri și merg mânați de un jar interior spre ținta românismului izbăvitor.

Corespondență din Călărași-Ialomița

CULTURALE. Anul acesta se împlinește 50 de ani dela înființarea gimnaziului — astăzi liceu — Știrbey Vodă. Celebrarea celor cincăzeci de ani de viață ai acestei instituțiuni culturale se va face cu tot fastul cuvenit, la sfârșitul anului școlar.

Cu acest prilej, direcțiunea școlii va tipări o foarte interesantă monografie în care se va oglindi întreg trecutul cultural al Călărașului.

O FOARTE interesantă expoziție de ictură a deschis d. profesor-pictor Mihail Mihalcea-Poiană în sala „Lis”. Remarcăm admirabilele d-sale peisaje ialomițene. N. N. ROSCULET

Muncitorul merge la băi ? RĂSPUNS CRUCIADEI

Foarte mulți din politiciani dacă nu chiar toți, când le vorbești de o problemă muncitorească, surâd cu un aer superior și se miră că poate exista o atare problemă: „Noi nu sântem o țară industrială, mon cher” îți spun ei cu superioritate. Ce conțiază cei câțiva muncitori care îi avem, aproape toți sunt comunisti”, termină de obicei ilustrații caricaghoși ai vieții noastre politice care nu pot să-și vadă nici odată vârful picioarelor din cauza rotunjimei burților. Pentru acești politiciani „specialiști” orice nevoie și revoltat de mizeria lui e un comunist și merită pedeapsă nu alinare. Ce imbecilii sânt uneori acești farseuri ce-și plimbă osânza în caroserii luxoase, iarna la Sinaia, vara la Teichirghiol sau pe cine știe ce coastă aurită de banii ce-i svâră cu grandomanie, ban adunat leu cu leu din fiecare boabă de grâu, din fiecare lovitură de ciocan, din fiecare boabă de sudoare a milioanei „de jos”.

Desigur țaranul care se aială vara tocmai în epoca de muncă intensă n'are nici o pretenție la băi. Epoca lui de odihnă e iarna. Dar muncitorul? Ce-i din fundul minelor dela Lupeni, cel dere schelele dela Cămpina, muncitorul din fabrică, au ei posibilitatea și libertatea de a merge la băi?

Să mi se arate o singură colonie muncitorească la mare sau la munte. Nu există. La băi se duc tot acei care s'au afumat tot timpul anului prin cabareuri, muncind din greu în ritmul vr'unei rumbe sau carioce îndrăcite. Se duc acei care au obosit mergând cu mașina sau acei care au căpătat scurtă la mână furând. Restul sânt o minoritate de funcționari cu lefuri mai ridicate în urma unei vieți de salahor și de umilinti, care beneficiază de reduceri în casele de odihnă ale societăților respective unde muncesc.

Dece nu se fac și pentru muncitori niște tabere de vară, colonii de odihnă unde să-și îngriească și ei sănătatea?

E oare așa de costisitor și de greu?

Fiecare întreprindere mare industrială să fie obligată să clădească niște case de odihnă căci au de unde, slavă Domnului.

Sânt mij de copii și femei care muncesc în fabrici de dimineață până seara. Fabricile respective (de ex. fabrica de chibrituri) nu pot face prin rotație munca și să le dea acestor femei o lună de repaus?

Câtă dreptate are muncitorul să fie un vesnic revoltat.

1. Munca lui nu e definitivă.
2. Munca lui nu-i aduce de cât ruină și mizerie la bătrânețe căci nu e pensionată.

3. E socotit ca o uneltă de muncă brută, negândindu-se nimeni la o odihnă necesară, la o recreație, etc.

Dacă un muncitor pleacă dela lucru ca să se relaxeze o lună numai regăsește locul la întoarcere.

Acum doi ani când am vizitat Italia am găsit pe coastele Siciliei colonii de vară pentru muncitori și muncitoare, organizați în asociații de „Dopolavoro”. Cum oare un regim „tiranic” și „dictatorial” a putut concepe așa ceva iar regimul „îngerului democrației” dela noi scripă cu dispreț pe muncitor?

Muncitorii n'au nevoie de milă cum concep unii conducători și trimet ades ajutoare sub formă de pomana. Muncitorimea nu e paria societății și nici nu 'ntinde

mâna la drum. Muncitorimea și țărâncea sânt clasele de adevărați nobili ai acestei țări. Blazonul lor brăzdat în palme e un blazon de muncă și de cinste, pe care nu-l poate pretinde că-l are nimeni altul. Ei nu-și câștigă pâinea prin proptele, nu sânt susținuți din munca altora, nu împovărează bugetul niciodată, ei nu știu să plângă ci în mândria cinstei lor știu să-și pretindă drepturile prin revoltă.

Deaceia nu ca o milă insultătoare trebuie să li se ușureze viața ci ca un drept al muncitorilor și ca oameni.

Dar cine se gandește la aceste probleme sociale, dintre oamenii neștri politici?

Pe ei îi preocupă Constituția pe care unii ar dori s'o schimbe ca doar să capete drepturi mai mari de a conduce mai fără răspundere, iar alții o apără nu de dragul țării și al poporului ci de mila lor că nu vor mai putea să existe ei și să conducă țara, uitând însă și unii și alții că deasupra unei constituții scrise stă o conștiință a unui popor ajuns la margine de răbdare, care în caz de prea mare bătaie de joc își

poate face într-o bună zi o consfătuire și după părerea lui.

Și în acest timp de searbadă discuție proptelele rămân proptele, furtul furt, mizeria, mizerie. Dar muncitorul dacă vede această nedreptate să nu facă greșală, să-și urască țara. Nu. Ci să urască pe oamenii care o conduc, căci nu e țara de vină în sânul căreia poate că se ascund încă în umbră salvatorii ei, cei mari vinovați sânt mandarinii actuali, inconștienți și senili, mici și nuli dela primul ministru până la ultimul primar. Excepțiile dacă sunt să ne arate dovada demisionând, căci excepție cu gura pe acelaș os la supt nu există.

Va veni ea și ziua unei dreptăți sociale. Acei care o întrevădem nu ne temem de nicio schimbare, căci cei drepti, vor trebui să fie cu noi iar contra noastră nici inchișorii, nici moartea nu poate lupta căci nu tindem a învinge fizic, iar pentru spirit și idei nu s'au inventat încă inchișorii și nici o poliție din lume n'ar putea să le omcare.

Deaceia surădem în lupta noastră, căci ne simțim invincibili.

MIHAIL STELESCU

CARNET

EMINESCU: 46 DE ANI DE TĂCERE...
(16 Iunie 1889 - 6 Iunie 1935)

Gândesc amar la biruința către care țintesc rândurile mele de acum. Dincolo de penița condelui meu mă întâlnesc pe mine — cu totul absorbit de gândul meu din clipa aceasta. Este un proces de cunoaștere lăuntrică pe care psihologic nu mi-l pot motiva. Un fel de introspectivă disecare a lăuntruului meu mă caută pe mine pentru clipa pe care gândul și-o dorește dăruita — acum. Penița a devenit lunetă, iar gândul privire.. Cunoașterea mea de către mine insurmi este în clipa aceasta suvenir și semn de plecarea...

...Iată, sau implinit deunăzi patruzeci și șase de ani: dela moartea lui Mihail Eminescu. La șaisprezece Iunie 1889, sfârșea în curtea sanatoriului Sutu cu tâmpla devenită bujor și veac, versul celui mai sfânt nebul și viata celui mai mare visător... Apunea, sub lacrimile de rouă ale zorilor, candela luceafărului ce trecuse cu pașii de vesnicie și de lumină prin România secolului al nouăsprezecelea...

Eminescu a fost pentru literatura noastră singurul gând care a depășit culmile, căutându-și stîlul și lacrima vieții... Din aurul inimii pe care și-o apleca la o laltă cu pletele peste manuscris, Eminescu storcea roua versului și hotarul nemuririi... Așa a fost o viață întreagă acest mare și unic neînțeles... Un trubadur care a bătut la poarta lumii ce n-a știut să-l înțeleagă, cu degete de cleștar și de simbol. Un drumar care a vînturat patruzeci de anidrumuri de nimeni bătute până atunci, căutându-și sufletul și izbânda adăpostită dincolo de chin...

Viața lui Eminescu este o trecere de legendă pe care numai melancolia povestilor o poate cuprinde... Opera lui, este un templu în care nimeni nu poate sluji și nimeni nu se poate încă închina... Iubirea lui, o simzură ingenunchere irosită de frământări și lacrimi lângă fluturarea ce lei mai triste despărțiri...

Eminescu nu trebuie coborît între lumeașca noastră strădanie, de acolo, din lucife-

rica lui întâlnire cu vesnicia și cu neantul. Peste aducerea lui aminte, în ceasul acesta de recunoaștere și prinos, doar vremea să ningă ploape de tăceri. Printre noi, în clipa asta de închinare doar umbra lui să înfiripe pas și trecere...

...Și mă gândesc acum, acum când penița mea a știut să fie suvenir și rugă lângă basmul întotdeauna nou al acestui minunat Făt-Frumos al stîlului, că uitarea e poate singura binecuvîntare a sufletelor noastre în care stîm să fim atât de stupid și ceri, încât popasul nostru pe linanul negurilor ei, devine tăcere, veac și cenușă...

ION AUREL MANOLESCU

Asociația prietenii lui Panait Istrati

anunță pe această cale pe toți prietenii și admiratorii marelui scriitor, că pot face parte din

asociație, trimițând adzeiunile pe adresa Str. Paleologu 3, Etaj 5 București 4, cotizațiile fiind benevole iar taxa de înscriere 20 lei.

Domnule director,

Cruciada românilor îmi face, pentru a doua oară, cinstea să mă poftescă să colaborez la acțiunea sa. Întâi, prin regretatul Panait Istrati, căruia i-am răspuns, că raționalismul meu ar fi un greu balast pentru dinamismul idealurilor ei. Acum, a doua oară, prin dvs., căruia trebuie să vă răspund mai pe larg.

Mai întâi, să subliniez o simpatică atitudine a **Cruciadei**: grupările politice trag pe toată lumea de mânecă, dar în ascuns; pe față însă, își dau aere că nu noftesc de nimeni. **Cruciada** rupe cu această ipocrită tradiție: invitat. Probabil pentru că ia în serioși și aplică formula **mulți chemați puțini aleși..** Și pe mine, mă tem că n'are să mă aleagă, căci am de gând să-i deschid ochii asupra mea: și s'ar putea întâmpla, să se sperie, cu toate că va trebui să-și dea seama, că nu sânt decât tot același din scrierile și vorbirile mele.

Între oameni ca noi, lucrurile nu se pot petrece ca în „adevărata” politică, unde cel care intră, ca și partidul ce primește se înțelege ca augurii; iar când vremeul își dă demisia, dacă are simțul ridicolului, se fereste să invoace principiile, pentru că nimeni nu l'ar crede. Acei, însă, cari într'adevăr, au principii, trebuie să și le spună lămurit înainte de orice fel de colaborare, chiar si atunci când nu poate fi vorba de o înregimentare.

Cruciada trebuie să știe:

1. **Că pun umanismul deasupra naționalismului.** **Bine înțeles însă** fiind vorba de instituitiuni „insuflente evoluat”, s'ar putea să mă găsesc în dileme tragice, din cari să nu pot iesi fără trădare... Și probabil că as trăda umanismul... Dar până atunci, îl slujesc cu precădere, pentru a-l ajuta să triumfe, înainte de a intra iarși în conflict violent cu naționalismul.

2. **Că sânt partizan al acelei propuneri a Ligii Națiunilor**, care tinde la reformarea învățămîntu lui prin înlocuirea cultului virtuților războiului, prin al virtuților pacifismului. Școlarul să fie învățat să moară pentru datorie; dar să știe că, datoria de a muri la războiu ar putea să fie reală, dar niciodată glorioasă, deoarece nu poate avea la bază stupiditatea oamenilor incapabili să întroneze pacifismul; să știe școlarii, că de le-ar fi dat să moară la războiu va fi să aibă o soartă tristă, în comparație cu aceea de a muri în laborator, sau îngrijind de ciumă pe sălbatici, sau predicându-le virututele vreunei religii nobile.

3. **Că sânt de părere că dacă** statul n'are bani pentru universități și burse în străinătate, trebuie să înclidă școlile primare; căci un popor de analfabeți, poate trăi și chiar progresa, dar poporul fără elită pierde, și mai ales dacă nu știe să citească, deoarece de învăță din ziare ticăloase ticăloșiile pseudo-elitei care-l stăpânește.

4. **Că sânt gata să merg** cu fascistii, cu bolșevicii, ori chiar cu dracu pentru salvarea libertății de exprimare. Sânt convins că dintre toate calamitățile ce s'au abătut dela războiu încoace pe capul bieteii omeniri, cea mai gravă este îndrăzneala unor guvernanti, de mai pretutindenii, de-a stăvili această libertate. Civilizația o datorăm cugetării; iar fiecare gând înăbușit, poate să însemneze secarea unui izvor minunat. Alcătuirea capitalistică a veacului apus, își va răscumpara, toate păcatele, prin virtutea de a fi respectat această libertate.

5. **Că nu sânt antisemit.** Socotesc că evreeii au fost în decursul vremilor agenți de înfrățire ai popoarelor (cam fără să-și dea seama), în mai mar emăsură, de cât au fost cauză și susținători ai războaielor. Mai cred că evreeii cetățeni români (cari bine înțeles nu pretișd să fie totodată și cetățeni ai Palestinei) sânt, în mijlocul nostru, niște pretioși **antrenerii**; avem nevoie să ne însușim unele calități evreiești, ba chiar și unele din defectele lor, necesare propășirii noastre.

6. **Că am convingerea că toate** religiunile sânt respectabile și că lupta de supremație în acest domeniu este o mare nenorocire.

7. **Că sânt franc-mason**; mândru de frăția mea masonică cu atâtea mii și mii de fruntasi ai omenirii; mândru de filiațiunea mea din **cărvunari**, moldoveni, răzvrătiți, de formație spirituală masonică; mândru de simbolurile noastre umaniste și naționale, minunat îngemănate.

La răspunsul d-lui Stelescu relativ la broșura mea „Națiunea europeană”, nu prea am ce replica deoarece mi l'a dat din fuga condeiului, polemic și liric, nu științific. Ce să obiectez, de pildă, răstălmăcirii prin care a-junge să-mi atribuie că doresc unificarea Europei, CA SA fie războiul și mai grozav, urmuând să fie între continente?

În ce privește notiunea „nație” și problema dacă ar putea să existe o **nație europeană**, după cum este una helvetică, mai bine să ne referim, amândoi, la acele savante lucrări asupra acestor chestiuni și să le discutăm argumentele **pro și contra**; căci doar nu sânt scrise nici de „conții”, nici de „naivi”, nici de „bolnavi” ci de oameni recunoscuți ca printi ai cugetării și ai științei, chiar de către acei ce nu le aprobă teoriile.

Relativ la înfrățirea „noroadelor pământului” prin creștinism, „singura înfrățire posibilă” zice d. Stelescu, îi atrag atențiunea, că mai există o înfrățire, cea budistă — și că nu-i cu puțină să botezăm pe toți musulmanii, evreeii etc. Omenirea totuși se va înfrăți, dar găsindu-și o etică — sau un interes — deasupra religiunilor.

Restul articolului nu cuprinde decât accente polemice împotriva mea, pe cari nu le relevez, ca să dau o dovadă mai mult de cât pretuesc mâna ce „Cruciada” mi-a întins-o. Și, chiar dacă în urma confidentelor de mai sus s'ar retrage îngrozită apucând lanca, ca să mă combată, tot as pretufo, căci o cred o mână leală.

D. V. BARNOSCHI

Pentru cei ce ne scriu

Multi din cei ce ne scriu se neluștesc că nu le răspundem imediat.

Ii rugăm să ne scuze și s'aștepte cu răbdare răspunsul, deoarece nu totdeauna avem banii necesari pentru corespondența care abunduă.

Rugăm respectuos pe abonații noștri să nu se supere, dar dacă au la îndemână suma de 100 lei, costul abonamentului pe un an să ni-l trimeată, făcându-ne prin aceasta un mare ajutor. Dacă n'au, vom face ca și până acuma sacrificiul de a mai aștepta, până la o zi mai bună.

ADMINISTRATIA „CRUCIADEI”

Cărți. Probleme. Idei

VREM...

La dracu toate concepțiile vechi.

La dracu tradiția care anulează vitalitatea generației noi. Nu vrem să știm de mumiile neîmbălsămate, nu vrem să privim figurile uscate de manechini, care au trecut dincolo de 60 de ani, gâfâie și sculpă absurd și respingător. Nu vrem să ne poticnim, urmând indicațiile lor lipsite de sens, ucise de tradiție, suspiciuni și mentalități idioate. N'avem de extras învățăminte din confortul static al vieții lor cotidiene. Somnolența lor remarcabilă, creierul lor mucegăit, rugina care le acoperă o epidermă, sunt pentru noi otrăvuri violente. Nu vrem să știm de ele.

Decât să acceptăm aripa lor protectoare, mâna moartă care întinde rămășițele, concepțiile lor pasive, mai bine ridicăm capetele în văzduh, cu părul vălvoiu până la stele, să fulgerăm din înălțime, putreda viață a somnolenților întârziată la coliturile mari ale istoriei.

Nu vrem să ne hrănim cu dulciuri. Nu vrem să ne lăsăm injectați, să curgă în vinele noastre siropurile lor toropitoare.

În arterele noastre tășnește violent, dinamică zgomotoasă a sângelui pur. Noi hăulim, pe ude alții se strecoară încovoiați.

Forța noastră izvorăște din convingerea tinerească, ea e-poca ce se vrea răscolită din temelii, se dăruie total elanului tânăr. Nu ne vom clătina și în dreapta față după cum pocnește bătaia vântului. Nu vom măsura înălțimea scânteetoare a stelelor, pentru a nu falsifica viața și arta omenească. Vom privi în sus, dar ne vom feri să nu ne prinădă periculoasa beție a dorului după azur. Gândurile concrete cad, forța construcției

vă dispăre. Nu vom ridica senzațional pumnii în sus, să întunecăm lumina subțire a stelelor, adâncimea albastră a cerului, universală și roditoare lumină a soarelui.

Sus nu e nimic. Neantul este inutil în existența omenească.

Vom potoli setea aici, între oameni. Sântem de ai lor.

Vom ură și vom iubi. Legea noastră este una: să gândim, să acționăm între ei, cu ei, și în special pentru ei. Nu recunoaștem altă atitudine. Celelalte sânt ale sălbaticilor, sau ale nebulilor.

Ne vom deprinde să cercetăm ca să știm ce a furnizat trecutul acestui prezent în care ne frământăm. Vom descifra taina evoluției faptelor istorice, pentru ca să cunoaștem motivele și consecințele tuturor tulburărilor mari ale istoriei.

Aflarea unui adevăr, contează mai mult decât un milion de idei false, aruncate colectivității.

Nu cucerești masa decât prin ceace este esențial și uman.

Adevărul străvește toate principiile șubrede, spulberă aventurile dubioase.

Nu ne vom arăta spectaculoși. E ridicol. Va fluera fiecare cuvântul care anulează ideile și compromite oamenii: idiot!

Ardoarea precisă a materialului, desprinderea esenței evenimentelor, este o lovitură de gate dată haoticului.

Haosul în acțiune, este gazul asfixiant al elanului.

Nu există o mai deplină revelație spirituală, decât victoria și domnia impunătoare a clarității. Aceste două elemente superioare, asigură biruința decisivă. Din trecut se pot extrage și clasa cele mai prețioase învățăminte pentru a dă-râma.

Le vom combina științific, lu-

cid, și le vom însuflă.

Tipul nostru favorit, adorat, este cel care îmbină acțiunea de dărâmare și construcție. Ne trebuie un dărâmat înverșunat și un constructor rațional, per-severent și avântat.

Dacă acestei generații îi lipsește idealul clar, să combine toate trăsăturile bune ale tuturor principiilor sociale, să facă un aliaj robust, compact și scântecor, adecuat esenței noastre spirituale. Vom aduce de oriunde piatra colțuroasă, cu mâinile noastre, să ne încoavoale amerii ca să învingă povara.

Vom străbate drumurile cu propriile noastre picioare, și vom realiza cu mijloacele creierului nostru, arhitectura construcției.

Să ne delimităm cu precizie, ne matematică rолurile înainte de a porni atacul. Să nu pornim fără o forță conducătoare unică, fiindcă învălmășala și panica ne vor birui și vor anula rosturile noastre.

Să fim convinși că reprezentăm o profecție în mișcare, a cărui realizare s'a organizat concret în conștiințele noastre care ard...

VL. CAVARNALI

„Prietenii lui Panait

„Căpitanul Istrate”, la Jimbolia

La Jimbolia a luat ființă din inițiativa d-lui Ianculescu P. Marin „Asociația prietenii lui Panait Istrate”. Asociația numără 20 de membri.

CRUCIADA a hotărât abona-rea gratuită a membrilor componenți.

Urăm asociației spor la muncă pentru primăria marelui scriitor Panait Istrate.

Romanul de aventuri și Pierre Benoit

Omul a avut nevoie, întotdeauna de emoții. Din cele mai vechi timpuri și până astăzi, indiferent din ce clasă socială a făcut parte.

Ascultarea unei povestiri frumoase, mai de mult și intrigă bine încheiată acum, sunt cele două elemente esențiale care au încântat marea masă. De-am lua, de pildă, marel epopei ale antichității și le-am considera numai din punct de vedere al acțiunii, am găsi că sunt riște admirabile cărți de recreație. Venind mai aproape, în timp, ajungem la marel Shakespeare, cu intrigă admirabil țesute, cu situații neverosimile, cu „lovituri de teatru” în fire cu tot cortegiul de recluzări ce se cer unui roman de senzație sau de aventură. Și marel Englez ar fi rămas ca un scriitor de astfel de cărți, dacă n'ar fi picurat în toate operele sale, eternul omeneș isvorât din genialitatea sa.

Odată cu romantismul, romanul de aventuri s'a defiriat ca gen propriu, dar din cauza abuzului de situații neverosimile și a superficialității, a fost cotel ca gen minor al literaturii.

Până în 1919 numele Pierre Benoit nu spunea nimic, deși publicase în 1914 un volum de poeme Diadumene, de-tul de greoaie și searbăde. În anul pomenit însă, publică într-o editură obscură un Königsmark, care se impune în scurt timp. Acțiunea se petrece în urul din numeroasele ducate germane, în ajunul războiului. Tema: dragoste nefericită crimă mister, romantism mult romantism. E scris cam prolix dar se citește totuși, trasând pentru autor drumul pe care trebuia să pașiască, un an mai târziu, labraț cu Atlantida, misterioasă și inexistenta regină din Hogar, iar pe

deasupra și nevoată a lui Neptun. Numele ofiterilor Morhange și Saint-Avit devin cunoscut, prin intermediul celor câtorva zeci de ediții ce urmară. Pierre Benoit era consacrat. Peste un an mai publică un volum de poezii, slabe și acestea și pe urmă începe seria de romane neîntrepruptă până azi, când ne dă pe Boissière, (care a prilejuit scrierea acestor rânduri).

Pierre Benoit este peste tot un scriitor de romane de aventură. Prin 1924 critica îl taxa cam astfel: „scriitor de romane senzaționale, prost scrise, cu situații imposibile și care n'au nici cel puțin meritul romanelor lui Gaston Leroux și ale lui Maurice Leblanc, adică de a fi interesante”... Și totuși, acum câțiva ani, Pierre Benoit a fost ales membru al Academiei Franceze, iar Henri de Régnier, în răspunsul discursului de recepție, laudă acele romane, care câțiva ani mai de vreme, n'aveau nici meritul de a descrie un Rouletabile sau un Arsène Lupin.

Ce merit au atunci romanele lui Benoit? În primul rând, cadrul, apoi intriga, stilul și mai ales tehnica. Acțiunea romanelor sale este plasată în cele mai diverse puncte ale globului: Germania în Königsmark, Sudanul în Atlantida, Spania și Gasconia în Pour Don Carlos, Insulele Oceaniei în Erromango, Constantinopolul și Mediterana orientală în Le Puits de Jacob Manciuria în Le Soleil de Minuit, etc.

În cele peste 20 de volume ale sale, cadrul este diferit.

Intriga este simplă, banală, u-neori și totuși interesantă. În majoritatea cazurilor avem de-a face cu o dragoste nenorocită, fără enervantul „happy-end”, și sărutul din ultimul rând. Femeia, mereu începând cu A. (să existe vreun „A” și în viața autorului), este o femeie fatală, care distruge pe protagonist. Adesea femeia apare chiar ca o dușmancă. Athelstane, Catelana Libanului, este în legătură cu spionajul englez contra Franței. (Se spune că maiorul englez Hobson, din romanul citat ar fi celebrul Lawrence care-a murit acum de curând). Uneori însă, femeia este și rămâne o enigmă până la sfârșit. Mademoiselle de la Ferté, cel mai puțin aventuros roman al său în care găsim o analiză sufletească aleasă, ilustrează cele spuse.

Stilul este liber, ușor fără pretenții.

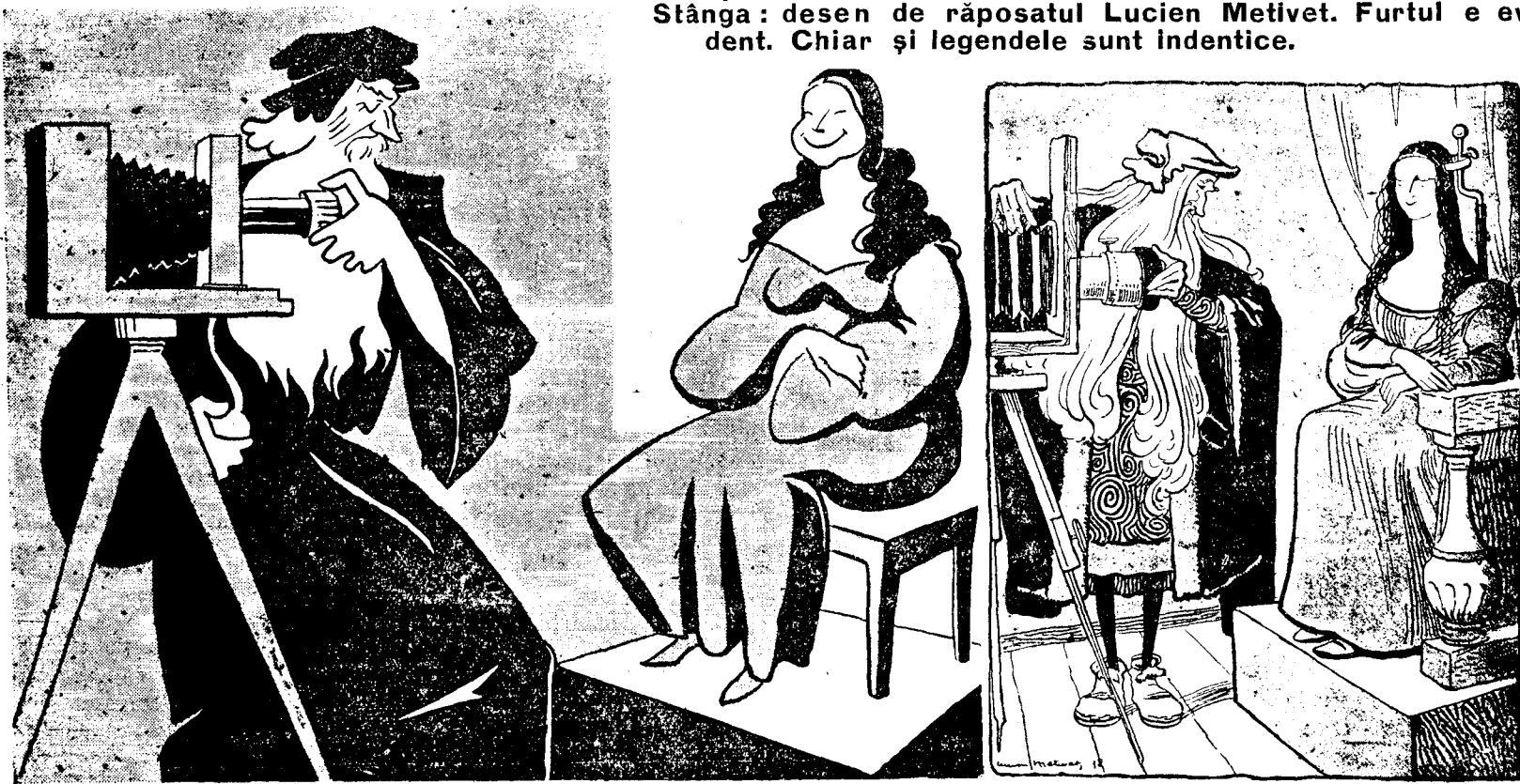
Tehnica clădirii romanului este însă, ceea ce l-a impus pe Pierre Benoit. Când citești un roman de-al lui, iei parte, tu celitor, la toate episoadele, la toate frământările. Nu te odihnești o clipă. Poți fi literat pretentios și îți place totuși intriga și expunerea. Admiți chiar ordinarile „coups de théâtre”, te entuziasmezi și suferi odată cu eroii. Și la sfârșit? Aici stă marel secret al succesului său! Paginile ultimului capitol sunt de obicei o convorbire, care îți sugerează numai, desrodământul, lăsându-te să crezi că ai descoperit singur ceva ce autorul n'a îndrăznit să-ți spună răspicat. După citirea unui roman de Benoit, care te-a distrat, te-a ținut atent tot timpul, începi să reflectezi. Căci Pierre Benoit a împreunat amuzantul cu seriosul și povestirea ușoară cu probleme grele, de psihologie.

Prin aceasta romanul de aventuri a ajuns la Academia Franceză...

ANGHEL GHITULESCU

Cu Mâța'n sac...

Dreapta: Desen de I. Anestin în Vremea
Stânga: desen de răposatul Lucien Metivet. Furtul e evident. Chiar și legendele sunt indentice.

„VREMEA” am aflat de pe gardurile cu întrebări multiple — că este cea mai mare revistă săptămânală.

„VREMEA” are colaboratori iluștri, uneori renumiți, ba chiar și decedați.

„VREMEA” grație „unicului caricaturist român”... I. Anestin

a ajuns să fie difuzată chiar și subterestru printre toți „maestrii umoriști” cari din dragoste îi servesc ilustrului lor succes, fără semnătură și fără pretenții la dreptul de proprietate artistică — teme, linii, compoziție.

Pe vremuri în „LA ZID”... cu cînstea d-lui T. T. Braniste, d. I.

Anestin demonstra în „Să nu furi”, că numai furturile mici... găinările — au repercusiuni.

D-l Anestin, directorul defunctei reviste a uitat a căzut în păcat și iată-l!

Ne pare rău, ne pare sincer rău de pierderea iluziei. Dorim însă

ca prin corecțiunea ce o aplicăm azi, măcar LUCIEN METIVET să rămână neturbat de talentul cu care d-l I. Anestin caută să-l actualizeze.

Dacă d-lui Anestin nu-i cupă o brază de rușine, îi vom servi și altele.

Piratul Aristide Blank redivivus

După faimoasele sfaturi economice și rețete occidentale menite să ridice starea materială și morală a României, căpitanul în rezervă, fost financiar megaloman Aristide Blanc, ajuns falit, dar personal încă bogat după ce a făcut mii de victime printr-o mică deponenți, încearcă iarăși să provoace să se vorbească de d-*sa*.

În anumite cercuri bucureștene interesate în situația economică a României, aviatorul Aristide Blank încearcă să facă pe profetul.

La o serbare recentă a aviatorilor, găsim prezent și pe căpitanul în rezervă aviator decorat cu Virtutea aeronaautică Aristide Blanc îmbrăcat în uniformă în care a combătut în timpul războiului în mod viteaz *pe frontul Finlandei și al Parisului*. Pe planul afacerilor actuale aristidiste, *se află distribuția sării*. Dacă în această țară, un bancher falit a fost capabil să contracteze cu Statul Român sub

masca societății „DISCOM” un contract de distribuția produse lor C. A. M-ului cu dever anual de circa 6 miliarde lei, *dece rențierul milionar, în valută forte Aristide Blank nu ar reuși și această bogăție, adică concesiunea distribuției sărei societății blanckiste „DISCOM”*.

Până când oare Blankii vor continua să calce victorioși în această țară umplându-și buzunarele de pe urma milioanele de contribuabili români, ajunși astăzi aproape în costumul lui Adam.

Ar fi bine domnule căpitan în rezervă aviator decorat Aristide Blank să nu uitați că pomii nu cresc niciodată până la cer, adică opinia publică sănătoasă din România, indolență cum este poate însă, se va deștepta și ea într-o zi și se va ocupa mai de aproape de operațiile dvs. multiple și inadmisibile, în flagrantă contrazicere cu rețetele dvs. occidentale în materie de moralitate.

SERGIU LECCA

CRONICA LITERARĂ

MIHAIL DAN: Sens unic, poeme, DAN D. DIMIU: Eva mătușa lui Adam

Autorul versurilor din „Sens unic” este tânăr și probabil că a citit mult.

Tineretea și-a mearc influența printr-o oarecare prospețime, așa zice o acuratețe de simțire, pe care u o întuneacă decât doctismul epitetului, ce se vrea afirmat cred eu: în dauna conceptului și a liniei afective.

De reținut este că d. Mihail Dan, atunci când isbuteste să se elibereze din cătușele reminiscențelor intelectului, — uneori tremură la granița dintre obsesie și pedanterie — însere pe alocurea, valabil, ecouri proprii, cu sgomot de cetate interioară asediată pe dinafară de vacarmul citadin:

„Oamenii mă dor pe lângă mine
Participarea mea, e un ropot
și-un cutit
In dreapta chinul — în stânga
drumul.

Și e bine că viața asta nu s'a
mai sfârșit...”

Dar iată, alte versuri, scutite de narativ, deși străbătute de același retoricism:

Deschiderea mea ca un arc
Pentru drumurile de sub pașii
mei,
Ca niște flori de ciudă și de
fiere

Cerul este așa — și marea ne-
închipută
Pământul e 'n program și sân-
gele în zdrențe

Voința, o baricadă spre area li-
bertății.

Toate începuturile put de nesi-
guranță

Toate declanșările s'au oprit
aici

Toate entuziasmele s'au destins
aici

Făceți-mi loc în stânga, în ca-
sua
In prietenia și dragostea mea

Pentru voi, care locuțiți la ace-
las

Etaj al revoltei cași mine
Pentru voi care n'ați trisat
viața

Pentru voic are m'ați iubit sau
m'ați urât.

Înălțimea mea e lângă umărul
vostru

De unde plămâni mei s'au um-
flat

Pentru acest din urmă urlet:
Urăse Coexistența oamenilor
Vreau să EXISTAȚI odată cu
mine...”

(„Sens unic”)

Respiră aici oarecare duh de generație, cu miros de asfalt și tendință de segregare, pe calea hipertrairii, singulare. Cred că d. Mihail Dan, deși afișează lectură franceză, e influențat — cași toată generația noastră de scriitori, începând cu Mircea Eliade, — de Nietzsche.

Deocamdată, versurile d-sale sunt încetușate de un aristocratism exagerat, aproape impropriu poeziei. Cruditatea și cinceritatea și andului cred însă că o fi socotite ca testimoniu suficiente pentru viitor. Și nu văd de ce n'am aștepta, cu speranță: Coacerea „sensului” de astăzi, pe care îl vrem, în timp, nu mai puțin unic, dar o leacă mai pus la mustru...

Traducerile din Mayakowsky, virtuozose. Foarte sugestive plânsile în penită ale d-*rei* (?) Fl. Cordescu.

„EVA MĂTUȘA LUI A. DAM”, un roman cu multă dragoste și cu multă aventură.

Iată conținutul:

Dragoș un tânăr care se aruncă, nărăvaș în viață, după ce îi află și plăcerea și desagrămentul, puternic sensual, își statornicește sentimentele, — mai bine zis le preschimbă, — în sensul unei dragoste, culeasă din aventura unui bal macéat.

Dragoș cunoaște o vieneză de vită, cu un trecut turbure dar cu o simțire neturburată... decât de iubirea pentru eroul nostru.

Roni acceptă să devină soția lui Dragoș.

Dar fericirea o excede. Roni

moare, în brațele lui Dragoș. Iar acesta, însingurat pe bordul unei nave — rămâne să scruteze un trecut, care închide linia unei vieți înfrânte...

Romanul d-lui Dan Dimiu fărâmițează prea multă întâmplare, uzează de sesațional și

se ajută, câteodată supărător de abrutdent, de „romănesc”.

Finalul — dragostea Roni-Dragoș — mi-a amintit, oarecum pe „Koenigsmark” a lui Pierre Benoit.

Dar.....

MIRCEA MATEESCU

Intre etic și estetic

O operă pentru a putea fi de artă, trebuie să întrunească toate calitățile, atât etice cât și estetice.

O operă de artă trebuie să fie etică, pentru a fi folositoare societății, dar trebuie să fie și estetică pentru a reține și a plăcea. Și credem că nimeni nu contestă că frumosul în artă e o condiție sine qua non. Altfel, opera de artă, oricât ar fi de morală, nu poate reține, nu atrage și deci nici folositoare nu poate fi, dacă nu e și frumoasă.

Opera de artă care întrunește toate calitățile, care e perfectă — natural, atât cât se poate atinge perfecțiunea — a fost numită *capo d'opera*. Dar această capo d'opera are o moralitate tocmai prin faptul că a ajuns la desăvârșire. De aci, însă, și până la a gândi că arta se face ca scopul precis de a fi morală, credem că e departe. Și iată de ce.

Am spus: opera, ca să fie de artă trebuie să întrunească toate calitățile etice și estetice. Trebuie deci să aibă un rost moral și unul frumos. Am putea spune însă că moralul poate părea că are întâietate și preponderanță. Pentru că, e tot moral, sau mai exact, are o moralitate dotința artistului de a învăța pe om să cunoască frumosul și să-l înțeleagă iubindu-l. Descoperirea, pentru a putea să și-l apropie, a frumosului, în fața multului, are rezultate tot așa de bune, transformând omul, ca și îndemnul de a fi bun, milos, iubitor de oameni.

Aci, însă, începe problema. Cum procedezi într-o operă ca să îndeplinești aceste condiții care se impun ele singure? Începi prin a forma un tratat de etică, formulând legi din care să nu se poată ieși, și impunând aceste legi? Procedezi la formarea unui index în care să treci tot ce e imoral? Ești condus de o teză, căutând s'o sustii, nefiind preocupat în tot timpul scrierului decât de această teză? Credem că nu. Pentru că atunci ai face o *operă didactică*. Or, știut este că didacticismul exclude esteticul și nu pătrunde în public. Opera didactică nu poate fi făcută cunoscută decât de la catedră.

Cu totul altul e rezultatul însă, când această moralitate transpiră din opera de artă, fără a fi vădită.

Frumosul în artă?

Este cadrul, după cum este și condiția operii de artă.

Frumosul e esențial. Poate mai esențial decât moralul. În sensul în care moralul e preponderent.

Dealtfel, atât frumosul cât și moralul, nu pot fi puncte inițiale. Ele sânt numai condiții structurale ale operii de artă.

După credința noastră, artistul produce opera de artă pentru că are ceva de spus, are ceva de dat...

Totuși, o operă pentru a putea fi realizată, incumbă o tehnică. Această tehnică însă, se raportează la felul cum prezintă materialul din care se realizează opera. Dar numai în aceasta constă tehnica. Dacă tehnica aceasta o forțezi ea devine meștesug, iar opera nu mai poate fi de creație, ci de serie. Or, știut este că artistul nu poate fi meștesugar. Rămâne, totdeauna, pur și simplu, *artist*.

Cine realizează o „operă de artă” luând fiecare piesă de-a gata și o așează una lângă alta, e un meseriaș. Un om ca oricare altul. Nu poate fi artist fiindcă nu creează nimic, având totul de-a gata. În afară de aceasta, ca să fii artist, trebuie să te fi născut așa. Pe când meștesugar poate deveni oricine.

Or, dacă arta ar fi un meștesug, ar putea deveni artist ori care om, învățându-i meștesugul.

eticul într-o operă de artă este condiționat de moralitatea artistului.

Aristul care în viața lui a lăsat de dorit ca moral, nu face artă propriu zisă, ci numai speculație de frumos. Deci, e o diferență între artă și speculație.

Care artist, însă, ar putea fi lipsit de orice moral, într-o operă frumos realizată, cu atât mai mult cu cât el este dublat de un om de omenie?

Dar, care „operă de artă” dădora de moral, lipsită de frumos însă, are circulație, pătrunde în masse?...

De aceea, să vedem cum poate îndeplini condiția eticului o operă de artă.

În nici un caz pornind de la o idee pe care să cauți a o desvolta numai pentru a o promova. Nu ești moral și artist numai atunci când spui: fii bun, iubeste pe oameni, nu ucide...

Descriind mizeria umană — care s'o fi cunoscut — sau o suferință, ești în moralitate. Pentru că omului evidentându-i aceasta mizerie îl faci să simtă și să se transforme căutând să ajute pe nevoiași în limita posibilităților lui. Arătându-i omului câte dureri aduce suferința, câte înfrângerii cauzează ea, îl faci mai atent la această suferință, îl transformi din nepăsător în uman. Și aceasta numai prin intermediul artisticului.

Pentru aceste considerente, sunt de o moralitate neluodolnică, opere ca „Mizerabili” lui Victor Hugo, sau „Mi-e foame” a lui George Fink, cari descriu viața de mizerie a omului lipsit de elementara condiție de viață: PAINEA.

Deci, din cep unct de vedere poate suferi opera scriitorului care nelncerezător într-o îndreptare sau chiar în rezonanțele cari ar trebui să se producă în anumite suflete, insistă (e un fel de a ne exprima) asupra suferințelor umane pe care le-a cunoscut trăindu-le?

Dacă judecarea unei opere de artă ar porni de la premiza că opera trebuie să fie morală și numai morală, am cădea în *moralomanie*.

Moralomania este o maladie, mai exact, una dintre multiplele *maladii* ale evului nostru „modern și înaintat”. Și această maladie se bazează pe ipocrie. Datorită acesteia din urmă, oamenii noștri cari se agită pe tema morali sănt de cea mai dubioasă moralitate. De aceea de „moralisti” nu putem scăpa decât înlăturând ipocrizia. Or aceasta nu se poate face decât alungând oamenii cari o practică. Înlăturând, deci, pe ipocriți, vom scăpa de o morală dubioasă sau interesată, devenind liberi, adică creence ar trebui să fim: OAMENI.

Să începem acțiunea de purificare.

PAUL BARBULESCU

Marginale

♦ **LANGA O TOAMNA**, poeme de Ion-Aurel Manolescu. — Am găsit în această plachetă farmecul tineretii, care se sbate și idealizează. Cât și emoția estetică a poeziei, celei adevărate. A poeziei, care își înflorește în suflet armonii de simțire obiectivă.

Ion-Aurel Manolescu este tânăr și de talent. Două calități, cari îi augurează o ascensiune cu miez în literatura tânăra contemporană.

♦ **LA PLOEȘTI**, în editura Veac Nou, a apărut **CREIONARI**, versuri de Ștefan Alexiu.

Autorul acestui volum este bine cunoscut cetitorilor noștri prin activitatea în coloanele acestei gazete. Versurile tipărite îl situaază pe un plan de superioară sensibilizare, în parte reușită.

Creionari e un debut frumos, cinstit și real.

♦ **Convorbiri literare**, Martie-Mai 1935, conține un frumos articol despre Panait Istrati, scris de d. G. Acsinteanu. Este o evocare smerită, poetică și românească la căpătâiul celui mai mare scriitor și om, pe care l-a avut vreodată țara asta.

♦ **PROGRES ȘI CULTURA**, revista asociației învățătorilor din Tg. Mureș, a apărut pe Mai cu un bogat sumar beltristic. Semnalăm *Cronicile literare* scrise cu simț și justă cumpănire.

♦ **CITITI SANATATEA**, cea mai bună revistă de popularizare a medicinii. Apare lunar, în condiții tehnice occidentale, cu colaborări de specialitate, sub direcția d-lui dr. Sigmand-Sigma.

♦ În ultimul număr al revistei **FAMILIA**, d. Al. Mironescu

afirmă că „Panait Istrati este și va rămănea francez, pentru motivul că el își găsește profundă și semnificativă **NUMAI** în ansamblul culturii franceze. Panait Istrati NU se poate încadra în formele de cultură ale țării noastre, în care predomină arta anonimă”.

Concluziile d-lui Al. Mironescu sânt în flagrantă contradicție cu adevărul istoric. Panait Istrati își are la noi semnificație, mai profundă și mai actuală, decât aiurea. Este un un scriitor român prin miezul cărților, faptelor și sufletului său. Panait Istrati poate fi cel mult, un scriitor român în limba franceză. (Limba nemodificând cu nimic geografia sufletescă a lui Istrati).

Promitem d. Al. Mironescu o frumoasă replică, în numărul viitor al „Cruciadei”, la toate aceste baliverne, pe care d-*sa* le emite cu greutatea aceluia care l-a cunoscut și prețuit pe Panait Istrati.

Duminică 16 Iunie „Cruciada Românilor” a organizat o excursie de plăcere la Snagov. Au luat parte 30 de cruciați...

Excursia pe lângă partea ei distractivă a avut și caracterul unei înfrățiri sufletesti a celor ce au luat parte.

Tot drumul s'a parcurs în cântece cruciate si într-o atmosferă de deplină înțelegere și înfrățire.

În curând va apare primul număr din „Biblioteca muzicală a Cruciadei Românilor” cu cântece și înșuri Cruciate.

Ecuatie economică

Luciditatea, care trebuie să arate cercetătorul obiectiv al fenomenului economic cred că este de multe ori întinsecată prin tendința de a se prezenta acest fenomen (devenit datorită progresului realizat în tehnică, transporturi și diviziunea muncii de esență universală, adică susceptibil numai explicațiilor de ordin global) sub forma unor manifestări autonome cuprinse între hotarele diferitelor State, atribuindu-le cauze locale, care evident sunt variabile în spațiu și false ca premiză.

Tendința este explicabilă prin incursiunea patologică, ce o exercită politica asupra economiei, din cauza căreia se creează o stare de fapt, în care noțiunile se amestecă și soluțiile succumbă.

Hitler crede că șomajul și precara lui stare economică se datorate tratatului dela Versailles. Franța, Anglia n'au avut de câștigat de pe urma acestui tratat. Cu toate acestea îndură aceleasi vicisitudini, suportă la fel șomajul. În aceste țări vina crizei este dată asupra datoriei de războiu către America, care le absoarbe, toată truda, tot aurul. U. S. A. însă deși este țara cu cel mai mult aur încearcă acceiași depresiune economică, pentru stăvilirea căreia experimentează cu rezultate discutabile politica dolarului dirijată și codurile N. R. A. În acest timp Elveția se găndește la o devalorizare a monetei sale, considerând această operațiune absolut necesară pentru redresare economică. Franța, în același scop face sforțări enorme pentru a menține stabilitatea francului. România, în sfârșit, se plânge de lipsa de organizare, lipsă de probitate și discernământ în treburile publice. Diversitatea cauzelor, care sunt atribuite crizei, cum și faptul că ceea ce se consideră factor determinant al depresiunii economice într-o țară, în altă țară chestiunea nici nu poate fi pusă pe acest plan din cauza unei totale inexistențe a acestui factor, iar criza este de aceeași intensitate în amândouă dovedeste cu prisosință, că greșit se atribuie cauze locale fenomenului economic, care nu se poate trata decât pe deasupra Statelor și numai în generalitatea lui. Aceasta nu înseamnă că excludem rolul influențelor locale, însă nu ele alcătuiesc miezul problemei.

Cadrul, în care se dezvoltă economia nouă, este format din: specializare, organizare, raționalizare, perfecțiunea transporturilor. Din această cauză avem o producție mare în toate domeniile (industrial, agricol) și prin învingerea distanței o singură piață, cea mondială. Această conjunctură ar trebui să fie foarte favorabilă unei bune stări generale. Si totuși realitatea nu este aceasta. Cauza? Ritmul nou al vieții moderne, cu colorarul său inevitabil: creșterea continuă a trebuințelor. Trebuințele noi, ce se creează sunt exclusiv produsul industriilor. Agricultură și tot ce ține de ea, de veacuri numai aceleasi feluri de produse, care servesc în cea mai mare parte la hrană, și pe care cel mult arta culinară, le poate prezenta sub aspecte cât mai variate. Oricâtă fantezie ar avea fermierul, din pământul lui, nu poate inventa trebuințe noi. Agricultură este o ocupație statică și cu domeniul limitat. Nu tot așa e în industrie. Artă industrială nu constă în a fabrica obiecte existente, cu care să intre în lupta de concurență ci în a crea trebuințe noi. Tot patrimoniul civilizației este rezultatul acestor tendințe împlinite. Dela locuința locuștră și până la casa bloc de astăzi sau până la palatele plutoare gen Normandie, există o evoluție neîntreruptă a nevoiei de confort provocată exclusiv

de străduința industriei. În tot acest timp agricultura și-a păstrat caracterul ei static, fie că s'a înfipt în ogor plugul de lemn, fie că s'au utilizat mașinile cu aburi. Marele deubșeu al industriei este agricultorul, țaran sau fermier. Adică schimbul se face între produsele industriale și produsele agricole.

Or știut este că abia 1/3 până la 1/4 din câștigul unui individ este destinat hranei, restul pentru nevoia lui de confort și pentru încadrarea în civilizația timpului, adică industriei. Nevoia de hrană fiind deci limitată și redusă iar nevoia de confort infinită și în continuă dezvoltare, rezultă că agricultorul aruncă pe piață o marfă relativ puțin cantitată, iar industriașul produce după care toată lumea a-leargă. Prin urmare la oferte egale de produse industriale și de produse agricole (oferte tot mai mari din cauza raționalizării agriculturii și industriei) corespund cereri diferite. Evident că de pe urma acestei stări de fapt au avut de suferit acei care ofereau un produs puțin cerut și cereau produse căutate. Reacțiunea: agricultorii întâiu și-au intensificat producția pentru a-și mări venitul chiar la prețuri mici; iar când au văzut că venitul cu toate acestea scade au ars recolta, pentru a diminua oferta și să crească cererea și deci prețul. Nici această politică n'a reușit din cauza opoziției fățișă a micilor agricultori. Din cauză că schimbul în mai mare parte se face între produse industriale și produse agricole criza culturii s'a reflectat imediat în industrie, reducând pe rând profitul, dobânda, salariul pentru că în urmă să deslănțuie șomajul și să împingă la sistarea producției. Astăzi trăim această perioadă, care raportată la factorii ei determinanți se prezintă astfel: marea agricultor și marea capitalist sau industriaș ruinați; micul agricultor redus numai la satisfacerea strictelor trebuințe pentru hrană; lucrătorul din fabrică este sau prost plătit adică situat la nivelul micului agricultor sau șomer și în cazul acesta constituie o grea sarcină pentru Stat, fapt care complică odată mai mult starea generală.

Această situație ne arată că ne aflăm în fața unei probleme economice de adaptare la un nou ciclu de civilizație, care nu se poate rezolva decât prin suprimarea schimbului direct între agricultură și industrie. Agricultură prin mica ei rentabilitate nu mai poate constitui ocupațiunea unică a unui individ iar un Stat nu și poate permite luxul de a se numi Stat agrar fără a provoca sărăcie în interior și turburarea echilibrului general. Schimbul va trebui să se facă numai între produsele industriale, agricultura rămânând o ocupație a-rexă.

Si se pretează la aceasta prin timpul relativ scurt, care îl absoarbe. Pentru stabilirea unui echilibru economic e nevoie de industrializarea gospodăriilor țărănești, industrializare impusă, din aceleasi necesități de adaptare la un ritm de viață nouă, la fel într'un stat mixt (agricol industrial) ca și într'unul pur agricol. Problema nu se pune un moment din punct de vedere al naționalismului economic, ea se prezintă doar numai ca o simplă acomodare la condiții noi de viață.

În modul acesta schimbul internațional își păstrează toată actualitatea și tot dinamismul, ceea ce înseamnă că se lasă drum liber tendințelor evolutive ale timpului.

Sibiu ori Hermannstadt

Românismul palmuit și călcat din nou sub cisma minoritară, braznicia „nepoștilor“ este încrustată și pe frontispiciul oficiilor noastre publice. Soarta nenorocită în care este aruncat orașul Sibiu este o adevărată durere nevindecabilă spre rușinea noastră.

Desele plângeri primite din partea muncitorimei sibiene române m'a făcut să cercetez în de-aproape întreprinderile și fabricile care sunt în cea mai mare parte conduse de directori și șefi minoritari și la suflet și la fapt.

Firma Riger dealtfel, întreprindere de stat, are 96 la sută străini iar 4 la sută români care fiind aspru baljocorili și îndreptați pe poartă afară se îndreaptă spre „Cruciada Românismului“ după ajutor. Unii dintre lucrători mai declară că: statul trimite vâgcare la reparație având nevoie de piese noi; însă mașinării minoritari pun tot piese vechi numai doar că sunt vopsite și așa mai departe. Românilor li se cere obligatoriu să vorbească unguerește și săsește. La fabrica de cutite din Ocna Sibiului cine nu vorbește unguerește nu este primit; români nici într'un caz nu sunt primiți.

Uzinele electrice și societatea tramvaielor are 85 la sută minoritari iar 15 la sută români: la prefectură, primărie și alte instituții șefii superiori ai serviciilor principale minoritari; hoteluri ca Imărăatul Romanilor, în cheșneri toți minoritari, toți străini, cu pașaparte străine.

Legea repausului duminică și a sârbătorilor legale este călcată în picior. Societatea Svenska în ziua de Sf. Gheorghe a lucrat; jandarmul plt. Ghișescu care s'a opus a fost insultat și amenințat de către minoritarii conducători în com. Arig.

A doua zi de Paști minoritarii au trecut întruțământ și au lucrat. Ce zice legea de mai sus prin art. 1-2-3: știe d-l Regmann?

Dela „Centrul de Studii ai CRUCIADĂI“

Vineri, 14 Iunie a. c., ora 9 seara, a vorbit la Centrul de Studii al „Cruciadei“ domnul Mihail Stelescu, conducătorul ei, despre: „Introducere în ideologia acțiunea și scopul Cruciadei“

Au luat parte la sedința „Centrului“ peste 50 de persoane.

Comunicarea a fost stenografiată și va fi publicată în biblioteca centrului de studii.

Vineri 21 Iunie vorbește d-l Constantin Barcarciu despre: „Muncitorul și Cruciada“.

La sedințele „Centrului de studii“ pot lua parte și persoane care simpatizează „Cruciada“, dar numai însoțite și recomandate de către un cruciat.

Gazetă săptămânală
Redacția și Administrația
str. Ernest Costinescu, 17
București, 6.

Telefoane: Direcția 4-29.60
Administrația: 3.25.27.
Tipografia 4-28.86

Abonamentul anual 100 lei
Muncitori și studenți 75 lei
Instituții și autorități 1000 lei
In străinătate 500 lei

Manuscrisele nepublicate se ard
Redactor șef:
Alexandru Talca

CRUCIADA va apare regulat, în fiecare Joi, și pe timpul verii. Verem pentru aceasta cititorilor un matorul sacrificiu: Deoarece sintem o gazetă tânăra, nesubvenționată de nimeni, fără reclame comerciale — strădania noastră fiind ca să ne menținem cit mai utili masei — apărem pe timpul verii numai în șase pagini.

În felul acesta CRUCIADA poate învinge greutatea unei apariții estivale, rămânând de veghe pe bătrăcile orientării sociale.

Apariția CRUCIADĂI și pe vacanță, înseamnă o biruință în vremurile acestea grele și o continuare a direi de lumină, întreținută cu atita jertfă până acum.

Chemăm pe cititori și prieteni, în juru-ne, făcându-i atenți la pașii noștri.

Cronica externă

Așa cum o prevăzusem, Japonia e centrul de discuție actual. Indiferența de notele și uitatunurile pe care le trimete Chinei, ea vrea și va ajunge să ocupe treptat toate acele provincii de care crede că nu se poate lipsi. Prin creșterea populației ei și prin nevoia imperioasă de a-și produce în primul rând alimentele necesare a ocupat tot Nordul Chinei. În plus însă din punct de vedere strategic ea avea nevoie de aceste provincii pentru a domina și eventual invada toată Siberia orientată.

Prin aceste anexări ea este și stăpâna coastelor de răsărit a Chinei și va domina în curând și tot comertul în această parte a lumii. E o lovitură foarte gravă adusă atât Angliei cât și Americii, care efectiv stăpâneau de decenii, aceste regiuni. Cari vor fi reacțiunile și măsurile pe cari le vor lua rămâne de văzut. Ele însă s'au sesizat imediat și conversații aprige au loc între d. Phipps dela ministerul de externe american și ambasadorul Angliei la Washington.

Activitatea politicoi externe a Angliei este febrilă. Mai ales că în afară de această chestiune a avut de tranșat și acordul naval cu Germania. El este satisfăcător pentru Germania provocând neplăceri și proteste energice din partea Franței. Italia l'a acceptat, fiind obligată să facă curte Angliei pentru a nu avea din partea acesteia prea multă opoziție în Abyssinia. Concluzia însă va fi e goană nebună pentru noi investițiuni navale și căștiguri fabuloase trusturilor marilor uzine de oțel și material de război.

În Abyssinia lucrurile par a se îndrepta fatal spre conflicte armate. Această țară este utilă cu avioane pe care Elveția le-a vândut în ultimul timp. Greutatea luptelor acolo nu va fi însă tranșată numai de arme diferite ci și de situația geografică și a climăi. Este foarte greu pentru Europeni să se poată adapta acelor temperaturi toride, mucede și pustii. O expediție în această țară ar fi acerbănătoare cu cea a lui Napoleon I în Rusia.

Toate principiile moderne de luptă se vor izbi de lipsa de hrană în fața și de uzura datorită imposibilității de aprovizionări.

Ungaria continuă aprig și în căpătânat politica ei de propagandă revizionistă, cerând și

dreptul de înarmare oficial. Cu tot patriotismul ei va isprăvi prin a sări peste cal și se va vedea constrânsă să capituleze în fața intransigenței Micii Antante ajutată efectiv și oficial de Franța. Italia nu se va amesteca prea mult în aceste probleme trebuind să se menție în termeni buoni cu vecinii ei, având mari greutate personale de soluționat.

Guvernul Laval, cu toată majoritatea de care s'a bucurat la votarea deplinului puteri este supus unui atac intern foarte violent al stângii și extremei stângi. Este o ofensivă bolșevică dusă în această țară, pentru menținerea acestor principii la ordinea zilei. Rusia însăși trebuind să-și pue ia ea în țară apă în vin pentru a căuta să se facă bine văzută în lumea întreagă.

Polonia se reculege și la toamnă vom vedea care va fi politica ei externă. Evident că pentru această țară mai mult ca pentru ori care alta situația este foarte critică. E pusă între ciceau și nicevală.

În afară de simpatii politice, interesele ei economice sunt strâns legate de Germania și ea trebuie să ajungă să impace și capra și varza atât pentru integritatea ei cât și pentru viabilitatea ei viitoare.

Deși primul ministru grec este plecat în străinătate pentru a trata reînțoarcerea fostului Rege George, anumite interese, mai mult economice, ale țării (ari din pactul Balcanic, nu văd cu celbi luni această restaurație și cu tot sprijinul Angliei rămâne de văzut dacă realitatea va putea să fie readusă în Grecia.

Guvernul iugoslav este într-o situație destul de grea, și toate majoritățile obținute așa cum le au făurit, va întâmpina dificultăți peste care cu greu va putea trece.

Săptămâna aceasta are loc conferința economică a Micii Înțelegeri. Dacă problemele ce se pun vor fi soluționate și vor putea lua o atitudine comună din punct de vedere ale intereselor financiare, ea va putea dicta în mare parte nu numai politicile dar și economicele în Europa.

Este în tot cazul o forță care și-a croit o situație predominantă în concurența politică Europeană.

C. A. CARAGEA

A apărut

Colecția AKADEMOS

CODIN

roman de

PANAIT ISTRATI

LEI 38